

Poblenou, de suburbi a terra promesa

Carles Somoza Buscarons

Postgrau en recursos i estratègies
en museografia interactiva 2010/11
IL3-UB

Convocatòria Setembre 2011

Projecte: Poblenou, de suburbi a terra promesa

Tutor: Ramón Sala Fernández de Aramburu

El POBLENOU de suburbi a terra promesa

On està Poblenou? Poblenou és un dels barris que conforma el districte barceloní de Sant Martí. Tradicionalment el barri ha ocupat una extensió major a l'actual, de manera que els nous barris sorgits al seu entorn també conserven el topònim "Poblenou": el Parc i la Llacuna del Poblenou, La Vila Olímpica del Poblenou, Diagonal Mar, Front Marítim del Poblenou, i Provençals del Poblenou.

L'origen del barri el trobem en l'establiment dels coneguts "prats d'indianes" al voltant del segle XVIII. Fins aquell moment el barri era un lloc suburbial de l'antic municipi de Sant Martí de Provençals, ocupat per poc més que alguns ramaders, pagesos i pescadors.

L'explosiu fenomen de la industrialització barcelonina i la manca

d'espai i salubritat, així com la proximitat al port de Barcelona, van ser els factors clau que van convertir la zona en un dels nuclis industrials més importants de Catalunya i Espanya.

En l'actualitat és una zona en constant transformació, on es troba el que vol ser el nou districte tecnològic de la Ciutat Comtal, el 22 @, convivint amb la resta de façanes d'antigues fàbriques i una vida veïnal que intenta conservar l'esperit familiar i popular que s'ha perdut en altres barris de Barcelona.

Què és Poblenou, de suburbi a terra promesa? El projecte Poblenou, de suburbi a terra promesa pretén dinamitzar culturalment el barri a partir de la interpretació dels seus recursos patrimonials més importants. Per fer-ho s'optarà pel disseny i realització d'un territori-museu, on espai museístic i espai públic es fusionen en una gran estructura interpretativa. Aquesta proposta aposta per un fort contingut educatiu i didàctic en els seus recursos d'interpretació.

El territori-museu s'estructura entorn d'una idea principal, de la qual respon el títol del projecte. Segons la seva història, el barri es caracteritza per haver passat per diverses etapes i processos de gran transformació urbanística, social i econòmica que han canviat totalment les característiques de la zona i que han marcat el caràcter i idiosincràsia del territori.

Tenint en compte el caràcter educatiu de la proposta, i el fort protagonisme que volem donar al públic escolar i familiar, considerem lligar aquesta "big idea" a través d'alguna història fictícia, amb personatges que permetin vincular tot el contingut de forma amena i didàctica.

És per això, que el territori-museu estarà lligat per la història de la família Camps, diverses generacions d'una emprenedora família d'empresaris que descriu en pèls i senyals, al llarg de les dècades, les seves aventures per trobar i instal·lar-se en la seva terra promesa, on podran fer diners i negocis per consolidar el seu prestigi arreu.

Com s'estructura el projecte? El pla de treball d'aquest projecte s'estructura en dues parts. La primera, diagnòstic i conceptualització, consta de tots aquells treballs destinats a l'avaluació del context territorial i correspondre amb una proposta adaptada a la idiosincràsia del territori. El primer pas és l'estudi de públics, diagnosticar els possibles visitants de la proposta, agrupats per

característiques comunes i jerarquitzar els públics objectius, segons el seu interès en la proposta i allò que podem oferir. En segon lloc cal analitzar i diagnosticar el context territorial seguint diferents paràmetres per desenvolupar una estructura coherent d'objectius i estratègies del projecte. En tercer lloc treballem els diferents temes a divulgar entre el públic per organitzar els principals arguments temàtics que estructuraran la interpretació. Finalment, l'últim punt desenvolupa el concepte operatiu i temàtic de la proposta, marcant així les línies bàsiques de la interpretació basades en l'anàlisi realitzat.

La segona part, estructura pròpiament la proposta interpretativa, basada en tres nivells d'interpretació, de més general a més concret, al llarg del territori, unides per un únic fil conductor i argument temàtic que dóna sentit a tot el projecte:

El primer nivell d'interpretació està organitzat entorn d'un centre de visitants. Aquí el visitant ha de rebre la informació necessària sobre el territori-museu, el seu funcionament i estructuració. Aquest centre tindrà una exposició permanent que servirà d'introducció i aglutinarà tots els arguments temàtics que el visitant aprofundirà a l'aire lliure.

El centre de visitants està situat a la segona planta de la reformada nau industrial de Can Saladrigas. Aquest centre té la missió de ser el primer punt de contacte entre el territori i el visitant, i oferir una síntesi temàtica i operativa de la proposta interpretativa.

El segon nivell d'interpretació tindrà lloc en el propi territori. A partir del centre de visitants, el públic recorrerà el barri buscant els diversos elements patrimonials. Els principals elements disposaran de recursos interpretatius que aprofundiran en la divulgació d'un dels arguments temàtics introduïts al centre de visitants, relacionant-los amb aquest patrimoni.

Finalment, el tercer nivell d'interpretació es trobarà en tots i cadascun dels elements patrimonials del barri, i constarà de recursos interpretatius que divulgaran les característiques particulars i concretes de l'element patrimonial sense estar lligat a un argument temàtic concret.

El disseny d'activitats educatives li proporciona el valor més didàctic a la proposta. Es tracta d'una sèrie d'activitats complementaries per oferir alternatives atractives i didàctiques a la visita del territori-museu. Són activitats dirigides i orientades a segments de públics concrets.

En els últims punts del projecte s'estableixen les bases per a la realització d'accions orientades a la comunicació i gestió del projecte, així com una primera aproximació al pressupost i la cronologia de realització d'aquest.

Què ofereix el projecte? Poblenou, de suburbi a terra promesa, analitza, interpreta i divulga de manera divertida, didàctica i interactiva els elements fonamentals de la realitat i la història del barri del Poblenou, oferint tant els arguments de sempre com a nous punts d'estudi en toponímia, urbanisme i el desenvolupament de la indústria tecnològica.

Una manera educativa i divertida per conèixer els canvis econòmics i socials que ha patit en els últims segles aquest indret clau de la ciutat de Barcelona.